

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621205855
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2621205855.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, štátna občianka SR, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov - matka: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. V. XXX/XX, L., štátna občianka SR, zastúpená: JUDr. Agata Džačovská, advokátka, so sídlom Hviezdoslavova 315, Senica a otec: Mgr. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/XX, F. Y., štátny občan SR, zastúpený: JUDr. Peter Schmidl, advokát so sídlom Záhorácka 11/A, Malacky, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 6P/40/2021-53 zo dňa 08.12.2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú T. C., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne s účinnosťou od 12.10.2021, výrokom II. zaviazal otca zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 12.10.2021 do 30.11.2021 vo výške 79,- eur k rukám matky do 31.12.2021, výrokom III. rozhodol tak, že tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 11P/47/2018 - 49 zo dňa 24.10.2018 a výrokom IV. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 78 ods. 1 Zákona o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), a vecne tým, že z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej T. bol podaný sčasti dôvodne. V zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine prišlo k podstatným zmenám pomerov odôvodňujúcich zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného pre maloleté dieťa a to na strane maloletého dieťaťa. Mal. T. je študentkou 1. ročníka strednej školy mimo mesta svojho bydliska, je ubytovaná na internáte, týždenne dochádza z internátu a študuje na odbornej škole, kde má preukázateľne vyššie náklady na štúdium. Maloletá je vo veku, kedy má tiež zvýšené náklady po všetkých stránkach (na stravu, oblečenie, hygienické potreby, športové aktivity a podobne). U matky došlo za čas od rozhodovania o výške výživného k poklesu príjmu minimálne o 85,- eur, otcovi sa zvýšil príjem o 323,- eur (v čase prechádzajúceho rozhodovania mal príjem vo výške 1.284,- eur) a od poslednej úpravy výživného mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Súd pri zvyšovaní vyživovacej povinnosti otca rozhodoval v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča na dieťa, malo pohybovať v rozpätí 20-30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu, avšak samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti jednak na počte vyživovacích povinností, či potrebách jednotlivých výživou oprávnených,

ale tiež aj povinných osôb. V posudzovanej veci s prihliadnutím na výšku mesačného príjmu otca 1.607,- eur súd určil percentuálne výživné vo výške 27% (t.j. 433,- eur) a takto určená možnosť otca plniť vyživovaciu povinnosť pre mal. Pavlínu je minimálne suma 250,- eur. Výživné tak zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca, keď matka mal. Matúša poberá iba rodičovský príspevok. Na výživu maloletej slúžia tiež rodinné prídavky a matka je tiež schopná prispievať na výživu maloletej. Vzhľadom k tomu, že súd zvýšil výživné od podania návrhu a to od 12.10.2021, otcovi vznikol nedoplatok na výživnom vo výške 79,- eur, ktoré je otec povinný zaplatiť do 31.12.2021.

3. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP (zákon č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka maloletej. Odvolanie odôvodnila tým, že na strane dieťaťa nastali podstatné zmeny a to nástupom na strednú školu internátnu. Už skutočnosť, že ide o internátnu školu je zrejmé, že náklady sú rádovo vyššie ako keby išlo o strednú školu v mieste bydliska. Nakoľko sa jedná o odbornú školu v krátkej dobe bude nútená jej zakúpiť hudobný nástroj (gitaru), musí mať k dispozícii počítač, aby sa mohla pripájať na online vyučovanie, ako aj ďalšie náklady. Pokiaľ sa týka výživného určené pri rozvoze na mal. T., súhlasila, aby bolo nižšie, lebo otec maloletej vtedy súhlasil, že ak bude nižšie, odsťahuje sa zo spoločnej domácnosti a tak bude maloletá T. ušetrená ich každodenných hádok. Tento záujem maloletej bol pre ňu prvoradý a aj keď by jej výživné patrilo vo vyššej čiastke, tak s týmto súhlasila. Pôžičky a iné náklady otca ju nezaujímajú a nesúhlasí s tým, aby sa pre tieto skutočnosti znížila životná úroveň jej dcéry. Otec sa s dcérou nestretáva, neprispieva na iné výdavky. Vidí, že dcéra trpí tým, že otec neprejavuje o ňu záujem. Návrh podala od 12.10.2021 z toho dôvodu, že do tohto termínu nevedela špecifikovať náklady spojené s novou situáciou a preto nesúhlasí s tým, že výživné je určené až od 12.10. a nie od 01.09.2021 kedy nastali nové skutočnosti. Taktiež nesúhlasí s výškou výživného a žiada, aby odvolací súd zvýšil výživné min. na sumu 300,- eur.

5. Otec k odvolaniu matky uviedol, že je potrebné poukázať na skutočnosť, že výživné zvýšené Okresným súdom Senica bolo, a to vo výške zo 200,- eur na sumu 250,- eur mesačne. Matka maloletej uvádza, že sa náklady dcéry zvýšili najmä z dôvodu nástupu na internátnu školu - strednú, pričom podľa jej vyčíslenia internát + strava je 114 eur a tu sa má dcéra nachádzať od pon.- pia. Matka rovnako uvádzala, že dcéra chodí na krúžok karate v sume 20,- eur mesačne a kredit na mobil vo výške 20,- eur mesačne. Z tohto pohľadu výdavky dcéry sú 154,- eur mesačne od pon.- pia. Otec hradil sumu 200,- eur mesačne. Po doručení rozsudku, nakoľko si myslel, že matka odvolanie nepodá, keďže k zvýšeniu výživného došlo, začal hradiť sumu 250,- eur. Má za to, že v danom prípade tak ako uvádzal nastali zmeny i na strane otca (ďalšia vyživovacia povinnosť) i na strane dcéry, kedy podľa jeho názoru súd zvyšovať výživné nemusel. Avšak rozhodnutie súdu rešpektuje, a to v plnom rozsahu, kedy už tento čas platí výživné 250,- eur mesačne a rovnako zaplatil i nedoplatok na výživnom vo výške 79,- eur. Matka poukazuje na výdavky do budúcnosti, čo však okresný súd správne vyhodnotil a tieto nezarátal, nakoľko o ich potrebe jednak matka nepredložila žiadne dôkazy a v prípade ak rozhoduje súd, tak tento rozhodne v danom čase a prihliada na výdavky, ktoré už existujú, nie výdavky „pro future“. Otec maloletej rovnako poukazuje i na skutočnosť, že doteraz platí i úvery na rekonštrukciu nehnuteľnosti, v ktorej býva matka a ich dcéra, čím možno deklarovať, že prispieva i inak, a to „príspevkom na bývanie“ vo forme platenia úverov na predmetnú nehnuteľnosť. V neposlednom rade je potrebné podotknúť i to, že otec má novú vyživovaciu povinnosť, maloleté dieťa, pričom matka tohto dieťaťa, partnerka otca je tohto času na rodičovskej dovolenke s celkovým príjmom 400,- eur vo forme dávok od štátu, kedy nemá možnosť vzhľadom na nízky vek dieťaťa, ani nie rok, iným spôsobom zarábať a finančne podporiť rodinu. Preto všetky výdavky na domácnosť a dieťa hradí otec.

6. Čo sa týka doby odkedy sa má platiť zvýšené výživné, nesúhlasí s názorom matky, že toto by malo byť od 01.09.2021, nakoľko absentujú akékoľvek dôkazy. Matka vo svojom odvolaní poukazuje na skutočnosť, že toto nepodala skorej nakoľko nevedela špecifikovať náklady. Už toto samotné dôvodí o skutočnosti, že v danom čase 9/2021 neboli náklady ešte zvýšené (ak ich matka nevedela špecifikovať pre potreby podania návrhu) ďalej matka je v právnom zastúpení a nevidí dôvod, prečo by advokát nemohol podať návrh a doložiť potrebné doklady až na samom pojednávaní. Matka vo svojej výpovedi poukazovala pri výdavkoch na školu, nie na dôkazy, ktoré ani len nezabezpečila do spisu, ale na internetovú stránku, kde si cituje- „môžeme pozrieť čo to stojí“. Má za to, že ak takýmto spôsobom dokazovala výdavky dieťaťa, toto mohla urobiť i v mesiaci september a nič jej nebránilo už toho času

podat návrh. Vzhľadom na uvedené je názoru, že odvolanie zo strany matky je nedôvodné a navrhuje ho v plnom rozsahu zamietnuť a rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdiť.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníčkou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez väzanosť rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Odvolací súd v celom rozsahu preberá skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý dospel k správnym skutkovým zisteniam pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre meritórne rozhodnutie, pričom sa vysporiadal s podstatnými argumentmi účastníkov konania a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne zákonné ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa nasledovné:

16. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť

v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ZoR).

17. V prejednávanvej veci bolo predmetom konania zvýšenie výživného na mal. dcéru povinného otca a preto v zmysle ustanovenia § 157 CMP bolo povinnosťou súdu zisťovať a následne vyhodnocovať zmenu pomerov a mohol zvýšiť výživné len v prípade, ak vykonaným dokazovaním mal preukázanú podstatnú zmenu okolností, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie výživného, pričom zmena rozsudku je vždy prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne, vývojom životných nákladov.

18. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa a jednak na strane povinného rodiča. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na vek a zdravotný stav dieťaťa, fyzickú a duševnú vyspelosť, spôsob a rozsah jeho prípravy na budúce povolanie a ďalšie okolnosti. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Potreby oprávneného dieťaťa sa však vždy posudzujú s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, voči ktorým majú vyživovaciú povinnosť, je tiež potrebné zohľadniť starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. V jednotlivých konaniach sa vždy vychádza z konkrétnych zistených skutkových okolností a vo všeobecnosti je možné konštatovať, že v prípadoch, kedy povinní rodičia majú vyšší príjem a sú majetní, ich deti následne dostávajú vyššie výživné, ktoré pokrýva nie len tie najzákladnejšie výdavky detí, ale aj výživné, z ktorého sa hradia aj vyššie uvedené ďalšie výdavky oprávnených detí a tvoria sa im aj úspory. V prípadoch, kedy sú zárobkové pomery rodičov minimálne a sú nemajetní, deti takýchto rodičov získavajú zväčša výživné, ktoré sotva postačuje na platenie najzákladnejších potrieb. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

19. Matka návrhom vo veci samej žiadala, aby súd v konaní zvýšil vyživovaciú povinnosť otca na sumu 380 eur mesačne a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý zvýšil vyživovaciú povinnosť otca na dcéru T. zo sumy 200 eur na 250 eur mesačne a zároveň rozhodol i o nedoplatku na dlžnom výživnom vo výške 79 eur a o povinnosti ho uhradiť k rukám matky do 31.12.2021.

20. Podľa súdom zisteného skutkového stavu, rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 11P/47/2018 zo dňa 24.10.2018 bolo manželstvo rodičov rozvedené, ohľadom úpravy práv a povinností rodičov k maloletej T. rodičia uzatvorili rodičovskú dohodu. Maloletá bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a otcovi bola určená povinnosť prispievať na jej výživu sumou 200,- eur mesačne. Matka dosahuje netto mesačný zárobok 1.044,66 eur. V čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom mala matka netto mesačný príjem 1.129,- eur. Zamestnávateľa nezmenila, k poklesu jej príjmu za čas od posledného rozhodovania došlo z dôvodu, že zmenila pracovnú pozíciu, čo súviselo podľa vyjadrenia matky s tým, že začala sama zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Maloletá T. je v súčasnom období študentkou 1. ročníka Strednej odbornej školy pedagogickej v Modre. Je ubytovaná na internáte, za ktorý platí 45,- eur mesačne a stravu 69,- eur mesačne, náklady na cestovné má 20,- eur mesačne. Podľa vyjadrenia matky otec doposiaľ

určené výživné platí pravidelne, nedoplatok nemá. Mimo vyživovacej povinnosti otec prispel maloletej nad rámec bežného výživného za obdobie 3 rokov nákupom vecí v hodnote cca 700,- eur. Otec s dcérou nekomunikuje, nestretávajú sa. Otec býva v spoločnej domácnosti s partnerkou a ich spoločným synom Y. C., nar. XX.XX.XXXX. Bývajú v novostavbe rodinného domu, ktorý je v podielovom spoluvlastníctve otca a jeho partnerky. Partnerka otca poberá rodičovský príspevok vo výške 378,- eur, ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Otec dosahuje netto mesačný zárobok vo výške 1.607,- eur.

21. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že tak u maloletej, ako aj u oboch rodičov maloletej od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov. U maloletej v dôsledku nástupu na strednú školu do 1. ročníka Strednej odbornej školy pedagogickej v Modre, u matky v dôsledku zmeny pracovnej pozície sa jej príjem znížil a u otca v tom, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k Y. C., nar. XX.XX.XXXX a príjem sa mu zvýšil.

22. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, takže súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu je predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa (detí) vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa (detí) v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľno-časovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí porovnávať a preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase ostatného rozhodovania, aby mohol dospieť k záveru buď o podstatnej zmene pomerov, prípadne k záveru, že k zmene pomerov nedošlo, a to v súvislosti s príjmami rodičov, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu, a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok.

23. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti, a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase ostatnej úpravy. Musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave.

24. Súd prvej inštancie správne uviedol, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe, by sa malo výživné zamestnaného rodiča na dieťa pohybovať v rozmedzí od 20-30%, v závislosti od počtu vyživovacích povinností, či potrebách výživou oprávnených a tiež výživou povinných osôb. Súd pri rozhodovaní pritom neposudzuje správnosť rozhodnutia v čase posledného rozhodnutia o výživnom, preto pokiaľ matka maloletej tvrdí, že v čase posledného rozhodnutia pristúpila na dohodu s otcom maloletej iba z dôvodu, že sa otec maloletej odsťahuje zo spoločnej domácnosti a tak bude maloletá T. ušetrená ich každodenných hádok, uvedený argument nemôže súd zohľadňovať, pokiaľ takáto dohoda bola schválená súdom. V takom prípade, súd posudzuje iba to, že od posledného rozhodnutia prišlo k zmene pomerov či už na strane maloleteho, resp. výživou povinných osôb. Je zrejmé, že k zmene pomerov prišlo na strane maloletej, ale aj na strane výživou povinných osôb. Bolo preto dôvodným prihliadať nielen na zmenu pomerov na strane maloletej, ktorá nastúpila do 1. ročníka strednej školy, ale aj na to, že aj keď sa otcovi maloletej zvýšil príjem, zároveň mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému Y., nar. XX.XX.XXXX. V zmysle vyššie uvedenej rozhodovacej praxe, s ohľadom i na vek a potreby maloletých (T. a tiež Y.), súd prvej inštancie, preto správne zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na 250 eur mesačne, keď odvolací súd pripomína, že pri výživnom sa zohľadňujú náklady, ktoré aktuálne sú na strane maloletej. Zároveň, vyživovaciu povinnosť má i matka, hoci tým, že dieťa je v jej osobnej starostlivosti, v menšej miere. Nemožno prihliadnuť ani na námietku matky, ktorá uviedla, že náklady otca ju nezaujímajú. Pokiaľ ide o účelne vynaložené náklady a v danom prípade nebolo sporované, že otec, uhrádza i hypotéku na byt, ktorom býva matka s maloletou, a tiež si musí uhrádzať náklady spojené s bývaním, je dôvodným na tieto prihliadať.

25. Matka maloletej tiež žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť od podania návrhu.

26. Mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, a teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Uvedené platí aj v procese aplikácie právnych noriem, medzi ktoré v danom prípade patrí aj ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine upravujúce počiatok povinnosti platiť výživné na maloleté dieťa. V zmysle § 77 ods. 1 vety druhej a tretej ZoR, výživné možno priznať odo dňa začatia súdneho konania, pričom výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Podľa dôvodovej správy k § 77 ZoR cieľom doplnenia dôvodov hodných osobitného zreteľa v odseku 1 ako podmienky na priznanie výživného je zdôrazniť výnimočnosť priznania výživného pre maloleté dieťa spätne po začatí konania a zamedziť tak možným špekuláciám a zneužívaniu tejto možnosti. Súd má preto pri požiadavke na spätné priznanie výživného skúmať dôvody, ktoré bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Sprísnujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu. Výnimočným dôvodom nebude neznalosť možnosti uplatňovať si výživné. Obdobne to bude v praxi sa často vyskytujúcich prípadoch, keď medzi rodičmi dôjde k osobným konfliktom a tento inštitút využívajú ako formu osobnej pomsty a snahy vyťažiť od druhej strany najvyššiu možnú sumu, neraz aj bez ohľadu na skutočné záujmy dieťaťa. Aj pri dôvodoch hodných osobitného zreteľa platí procesná zásada, že dôkazné bremeno nezaťažuje len účastníkov konania, ale súd je povinný vykonať, pokiaľ ide o ich existenciu, aj dôkazy nenavrhnuté účastníkmi (ASPI komentár k § 77 ZoR).

28. Matka sama vo svojom návrhu žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť počnúc právoplatnosťou rozsudku a počas konania neuviedla dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by jej súd mal priznať výživné spätne od 01.09.2021. Matke nič nebránilo skoršiemu iniciovaniu konania vo veci zvýšenia vyživovacej povinnosti. Matkou tvrdené skutočnosti, že nevedela špecifikovať náklady spojené s novou situáciou, nie sú dôvodom, ktorý predpokladá § 77 ods. 1 Zákona o rodine na spätné priznanie výživného. Takýmto dôvodom by bola objektívna alebo subjektívna prekážka výnimočného charakteru, ktorá by bránila podaniu návrhu na začatie konania, čo ale v prejednávanej veci preukázané nebolo.

29. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvýšenia výživného, ale i zročného výživného (keď výšku zročného výživného za obdobie stanovené súdom prvej inštancie účastníci konania nerozporovali) za vecne správny. Správnym bol i výrok súdu prvej inštancie, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Senica a tiež o trovách konania, ktorý je v súlade s § 52 CMP. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvýšenia výživného i zročného výživného (výroky I. a II.) a v závislom výroku o zmene rozsudku Okresného súdu Senica a náhrade trov konania (výrok III. a IV.) ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).